

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 199/2006,**3. veebruar 2006,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 466/2001 (millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnормid toiduainetes) dioksiinide ja dioksiinitaoliste polüklooritud bifenüülide (PCBde) suhtes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 2 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määruses (EÜ) nr 466/2001 ⁽²⁾ on sätestatud teatavate saasteainete piirnормid toiduainetes.

(2) Termin "dioksiinid" käesoleva määruse tähenduses hõlmab 75 polüklooritud dibenso-p-dioksiini (PCDD) analoogi ja 135 polüklooritud dibensofuraani (PCDF) analoogi, millest 17 on toksikoloogiliselt ohtlikud. Polüklooritud bifenüülid (PCBd) on 209 analoogist koosnev rühm, mille võib nende toksikoloogiliste omaduste põhjal jagada kahte gruppi: mõnel neist on dioksiinide toksikoloogilised omadused ja neid nimetatakse seetõttu sageli dioksiinitaolisteks PCBdeks. Enamikul neist ei ole dioksiinitaolist toksilisust, kuid neil on teistsuguseid toksikoloogilisi omadusi.

(3) Igal dioksiini või dioksiinitaolise PCB analoogil on erinev toksilisuse tase. Nende eri analoogide summaarse toksilisuse leidmiseks ning ohuanalüüsi ja kontrolli võimaldamiseks on välja töötatud toksilisuse ekvivalentfaktori (TEF) mõiste. See tähendab, et analüüsi tulemused kõigi dioksiini analoogide ja dioksiinitaoliste PCB analoogide jaoks väljendatakse ühe määratava ühiku, TCDD toksilisuse ekvivalentkontsentratsiooni (TEQ) alusel.

(4) 30. mail 2001. aastal võttis toidu teaduskomitee vastu arvamuse toidus leiduvate dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde ohtlikkuse analüüsi kohta, millega ajakohastati sama komitee 22. novembri 2000. aasta arvamus uute teaduslike andmete alusel, mis olid avaldatud pärast eelmise arvamuse vastuvõtmist. ⁽³⁾ Toidu teaduskomitee kinnitas dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde lubatud nädaladoosiks 14 pg WHO-TEQ kehamassi kilogrammi kohta. Hinnangute kohaselt saab märkimisväärne osa ühenduse rahvastikust neid aineid toidu kaudu üle lubatud nädaladoosi. Mõne riigi teatavad rahvastikurühmad võivad eriliste toitumistavade tõttu olla suuremas ohus.

(5) Kuigi toksikoloogilisest seisukohast peaks iga piirnорм kehtima nii dioksiinide kui ka dioksiinitaoliste PCBde suhtes, kehtestati 2001. aastal piirnормid ainult dioksiinidele, mitte aga dioksiinitaoliste PCBdele, kuna tol ajal olid andmed dioksiinitaoliste PCBde leviku kohta väga piiratud. Vahepeal on avaldatud rohkem andmeid dioksiinitaoliste PCBde leviku kohta.

(6) Määruse (EÜ) nr 466/2001 kohaselt pidi komisjon läbi vaatama dioksiine käsitlevad sätted, võttes arvesse uusi andmeid dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde leviku kohta, eelkõige selleks, et kehtestada piirnормid ka dioksiinitaoliste PCBdele.

(7) Kõik toiduahela ettevõtjad peavad endiselt tegema kõik, et vähendada dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisaldust loomasöödas ja toidus. Vastavalt sellele on määrusega (EÜ) nr 466/2001 nähtud ette, et kohaldatavad piirnормid tuleks uuesti läbi vaadata hiljemalt 31. detsembriks 2006, et neid oluliselt vähendada ja võimaluse korral kehtestada piirnормid teiste toiduainete jaoks. Arvestades, et seireandmete kogumine nende oluliselt madalamate piirnормide määramiseks võtab aega, tuleks seda tähtaega pikendada.

⁽¹⁾ EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 77, 16.3.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) 1822/2005 (ELT L 293, 9.11.2005, lk 11).

⁽³⁾ Toidu teaduskomitee 30. mai 2001. aasta arvamus toidus leiduvate dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde ohtlikkuse analüüsi kohta – ajakohastatud variant uue teadusliku teabe põhjal, mis on avaldatud pärast toidu teaduskomitee 22. novembri 2000. aasta arvamuse vastuvõtmist (http://europa.eu.int/comm/food/fs/sc/scf/out90_en.pdf).

- (8) Tehakse ettepanek määrata piirnormid dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summale, väljendatuna Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) toksilisusekvivalendina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid (WHO-TEF), kuna selline lähenemisviis on toksikoloogia seisukohast kõige kohasem. Sujuva ülemineku tagamiseks tuleks üleminekuperioodil lisaks uutele dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summa piirnormidele kohaldada ka seni-seid dioksiinide piirnorme. Selle perioodi jooksul peavad I lisa 5. jaos osutatud toiduained vastama nii dioksiinide piirnormidele kui ka dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summa piirnormidele. 31. detsembriks 2008 esitatakse kaalutlused, kas dioksiinide eraldi piirnormidest võiks loobuda.
- (9) On ülimalt oluline, et analüüsitulemusi esitatakse ja tõlgendatakse ühtmoodi, et tagada ühtne rakendamine kogu ühenduses. Komisjoni 26. juuli 2002. aasta direktiiviga 2002/69/EÜ, millega sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid dioksiinide sisalduse ametlikuks kontrolliks ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse kindlaksmääramiseks toiduainetes, ⁽¹⁾ on ette nähtud, et partii tunnistatakse kehtestatud piirnormile mittevastavaks, kui kahe paralleelse analüüsiga kinnitatud ja vähemalt kahe eraldi mõõtmise keskmisena arvatud analüüsitulemus mõõtemääramatust arvesse võttes kahtluseta ületab piirnorme. Laiendatud määramatuse hindamiseks on mitmesuguseid meetodeid. ⁽²⁾
- (10) Toidus ja loomasöötas leiduvate dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse vähendamise hoogustamiseks esitati komisjoni 4. märtsi 2002. aasta soovitus 2002/201/EÜ (dioksiinide, furaanide ja polüklooritud bifenüülide sisalduse vähendamise kohta loomasöötas ja toidus) ⁽³⁾ häiretasemed. Nende häiretasemete abil toovad pädevad asutused ja käitlejad esile juhtumid, mille puhul on kohane kindlaks teha saasteallikas ja rakendada meetmeid saaste vähendamiseks või kõrvaldamiseks. Kuna dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde allikad on erinevad, tuleks määrata eri häiretasemed ühelt poolt dioksiinidele ja teiselt poolt dioksiinitaolistele PCBdele. Seetõttu tuleks soovitud 2002/201/EÜ vastavalt muuta.
- (11) Erandid on lubatud Soome ja Rootsi puhul, kes võivad turule tuua nende territooriumil tarbimiseks ettenähtud kala, mis on pärit Läänemere piirkonnast ja mille dioksiinisaldus on kõrgem määruse (EÜ) nr 466/2001 I lisa 5. jao punktis 5.2 kehtestatud normidest. Kõnealused liikmesriigid on nõuetekohaselt edastanud tarbijale teabe soovitatava toitumisviisi kohta. Soome ja Rootsi on igal aastal teatanud komisjonile Läänemere piirkonna kalade dioksiinisalduse seire tulemused ja esitanud aruande, milliste meetmetega on vähendatud dioksiinikogust, mille saavad inimesed, kes tarvitavad toiduks Läänemerest püütud kala.
- (12) Arvestades Soome ja Rootsi tulemusi dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse seire alal, tuleks pikendada üleminekuaja, mille jooksul kohaldatakse kõnealustele riikidele lubatud erandeid, kuid need erandid peaksid piirduma teatavate kalaliikidega. Neid erandeid kohaldatakse määruse (EÜ) nr 466/2001 I lisa 5. jao punktis 5.2 kehtestatud dioksiinide piirnormide ning dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summa piirnormide suhtes.
- (13) arbijate kaitsmiseks on oluline ja vajalik vähendada dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde kogust, mille inimesed saavad toiduga. Kuna toidu saastatus on otseselt seotud loomasööda saastatusega, tuleb kasutada ühtset lähenemisviisi, et vähendada dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde esinemist terves toiduahelas, mis ulatub loomasööda toorainest toiduks kasutatavate loomade kaudu inimesteni. Dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse vähendamisel loomasöötas ja toidus järgitakse tulevikuperspektiivi arvestavat lähenemisviisi ning sellest tulenevalt tuleks kohaldatavad piirnormid kindlaksmääratud aja jooksul läbi vaadata, et kehtestada madalamad tasemed. Seepärast esitatakse hiljemalt 31. detsembriks 2008 kaalutlused dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summa piirnormide olulise vähendamise kohta.
- (14) Ettevõtjad peavad tegema jõupingutusi, et suuta tõhusalt kõrvaldada dioksiini ja dioksiinitaolisi PCBsid kalaõlist. Oluliselt madalamad normid, mille suhtes esitatakse kaalutlused hiljemalt 31. detsembriks 2008, põhinevad saastusest puhastamise kõige tõhusama meetodi tehnilistel võimalustel.
- (15) Piirnormide kehtestamisel teiste toiduainete jaoks 31. detsembriks 2008 tuleb erilist tähelepanu pöörata vajadusele kehtestada madalamad dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde piirnormid imiku- ja lastetoitude jaoks, arvestades andmeid, mis saadakse aastatel 2005, 2006 ja 2007 läbiviidavatest programmidest dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse jälgimiseks imiku- ja lastetoidudes.
- (16) Seega tuleks määrust (EÜ) nr 466/2001 vastavalt muuta.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 6.8.2002, lk 5. Direktiivi on muudetud komisjoni direktiiviga 2004/44/EÜ (ELT L 113, 20.4.2004, lk 17).

⁽²⁾ Teavet laiendatud mõõtemääramatuse hindamismeetodite ja mõõtemääramatuse väärtuse kohta võib leida ettekandest "Analüüsitulemused, mõõtemääramatus, saagisegurid ning ELi toidu- ja söödaalaste õigusaktide sätete tõlgendamine" – http://europa.eu.int/comm/food/food/chemicalsafety/contaminants/report-sampling_analysis_2004_en.pdf

⁽³⁾ EÜT L 67, 9.3.2002, lk 69.

- (17) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 466/2001 muudetakse järgmiselt:

1. Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 1a asendatakse järgmisega:

“1a. Erandina lõikest 1 lubatakse Soomel ja Rootsil kuni 31. detsembrini 2011 kestval üleminekuperioodil turule tuua nende territooriumil tarbimiseks ettenähtud Läänemere piirkonnast pärit lõhet (*Salmo salar*), heeringat (*Clupea harengus*), jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*), meriforelli (*Salmo trutta*), paaliat (*Salvelinus spp.*) ja euroopa rääbise (*Coregonus albula*) marja, mille dioksiinisaldus ja/või dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse summa on kõrgem I lisa 5. jao punktis 5.2 kehtestatud normidest tingimisel, et neil on süsteem, mis tagab tarbijate täieliku informeerituse sellest, et teataval ohustatud elanikkonnarühmal on soovitatav piirata Läänemere piirkonna kala kasutamist toiduks, et vältida võimalikku ohtu tervisele.

Iga aasta 31. märtsiks esitavad Soome ja Rootsi komisjonile andmed Läänemere piirkonnast eelmisel aastal püütud kalade dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse kohta ja aruande võetud meetmetest, mille eesmärk on vähendada dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde kogust, mille inimesed saavad Läänemere kala kasutamisel toiduks. Soome ja Rootsi rakendavad ka edaspidi meetmeid tagamaks, et teistes liikmesriikides ei toodaks turule kala ega kalatooteid, mis ei vasta I lisa 5. jao punktile 5.2.”

b) Lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. I lisa sätestatud piirnorme kohaldatakse asjaomaste toiduainete söödava osa suhtes, kui nimetatud lisa pole ette nähtud teisiti.”

2. Artikkel 4a asendatakse järgmisega:

“Artikkel 4a

I lisa 5. jaos nimetatud toodetes olevate dioksiinide ning dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summaga seoses on keelatud:

- a) piirnormidele vastavate toodete segamine neid piirnorme ületavate toodetega;
- b) piirnormidele mittevastavate toodete kasutamine koostisainetena teiste toiduainete tootmisel.”

3. Artikli 5 lõige 3 jäetakse välja.

4. I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnenandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 4. novembrist 2006.

Dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summa piirnormi, mis on ette nähtud käesoleva määrusega, ei rakendata toodetele, mis on kohaldatavate sätete kohaselt toodud turule enne 4. novembrit 2006. Kohustus tõendada, millal tooted turule toodi, lasub käitlejal.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. veebruar 2006

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Markos KYPRIANOU

LISA

Määruse (EÜ) nr 466/2001 I lisa 5. jagu asendatakse järgmisega:

“5. jagu. Dioksiinide(polüklooritud dibenso-*para*-dioksiinide (PCDD) ja polüklooritud dibensofuraanide (PCDF)) summa, väljendatuna Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) toksilisusekvivalendina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid WHO-TEF (1997), ning dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde (polüklooritud dibenso-*para*-dioksiinide (PCDD), polüklooritud dibensofuraanide (PCDF) ja polüklooritud bifenüülide (PCB)) summa, väljendatuna WHO toksilisusekvivalendina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid WHO-TEF (1997).⁽¹⁾

Toiduained	Piimormid Dioksiinide ja furaanide summa (WHO-PCDD/F-TEQ) (*)	Piimormid Dioksiinide, furaanide ja dioksiinitaoliste PCBde summa (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (*)	Proovivõtu- ja analüüsimetodite tulemuslikkuse kriteeriumid
5.1.1. Liha ja lihatooted (**)			Direktiiv 2002/69/EÜ (****)
– mäletsejalistest (veised, lambad)	3,0 pg/g rasva kohta (***)	4,5 pg /g rasva kohta (***)	
– kodulindudest ja tehistingimustes peetud ulukitest	2,0 pg/g rasva kohta (***)	4,0 pg/g rasva kohta (***)	
– sigadest	1,0 pg/g rasva kohta (***)	1,5 pg/g rasva kohta (***)	
5.1.2. Maismaaloomade maks ja maksatooted	6,0 pg/g rasva kohta (***)	12,0 pg/g rasva kohta (***)	
5.2. Kala ja kalandustoodete lihaskude ning sellest saadud tooted, välja arvatud angerjas (****) (*****)	4,0 pg/g elumassi kohta	8,0 pg/g elumassi kohta	Direktiiv 2002/69/EÜ (****)
– Angerja (<i>Anguilla anguilla</i>) lihaskude ja sellest saadud tooted	4,0 pg/g elumassi kohta	12,0 pg/g elumassi kohta	
5.3. Piim (*****) ja piimatooted, kaasa arvatud võirasv	3,0 pg/g rasva kohta (***)	6,0 pg/g rasva kohta (***)	Direktiiv 2002/69/EÜ (****)

(¹) Inimese tervist ähvardava ohu hindamisel kasutatavad Maailma Terviseorganisatsiooni TEFid, mis põhinevad 15.–18. juunil 1997 Rootsis Stockholmis peetud Maailma Terviseorganisatsiooni koosoleku otsustel (Van den Berg et al., 1998, *Toxic Equivalency Factors (TEFs) for PCBs, PCDDs, PCDFs for Humans and for Wildlife. Environmental Health Perspectives*, 106(12), 775.)

Analoog	TEFi väärtus	Analoog	TEFi väärtus
Dibenso-p-dioksiinid (PCDDd)		Dioksiinitaolised PCBd:	
2,3,7,8-TCDD	1	m- ja p- ning mono-orto-asendatud PCBd	
1,2,3,7,8-PeCDD	1	m- ja p-asendatud PCBd	
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	PCB 77	0,0001
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	PCB 81	0,0001
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	PCB 126	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	PCB 169	0,01
OCDD	0,0001		
Dibensofuraanid (PCDFd)		Mono-orto-asendatud PCBd	
2,3,7,8-TCDF	0,1	PCB 105	0,0001
1,2,3,7,8-PeCDF	0,05	PCB 114	0,0005
2,3,4,7,8-PeCDF	0,5	PCB 118	0,0001
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1	PCB 123	0,0001
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 156	0,0005
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1	PCB 157	0,0005
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 167	0,00001
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01	PCB 189	0,0001
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01		
OCDF	0,0001		

Kasutatud lühendid: T = tetra; Pe = penta; Hx = heksha; Hp = hepta; O = okta; CDD = klorodibensodioksiin; CDF = klorodibensofuraan; CB = klorobifenüül.

Toiduained	Piirnormid Dioksiinide ja furaanide summa (WHO-PCDD/F-TEQ) (*)	Piirnormid Dioksiinide, furaanide ja dioksiinitaoliste PCBde summa (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (*)	Proovivõtu- ja analüüsimeetodite tulemuslikkuse kriteeriumid
5.4. Kanamunad ja munatooted (*****)	3,0 pg/g rasva kohta (***)	6,0 pg/g rasva kohta (***)	Direktiiv 2002/69/EÜ (****)
5.5. Õlid ja rasvad			Direktiiv 2002/69/EÜ (****)
– loomarasv			
– – mäletsejaliste rasv	3,0 pg/g rasva kohta	4,5 pg/g rasva kohta	
– – kodulindude ja tehistingimustes peetud ulukite rasv	2,0 pg/g rasva kohta	4,0 pg/g rasva kohta	
– – searasv	1,0 pg/g rasva kohta	1,5 pg/g rasva kohta	
– – segatud loomarasv	2,0 pg/g rasva kohta	3,0 pg/g rasva kohta	
– taimeõli ja -rasvad	0,75 pg/g rasva kohta	1,5 pg/g rasva kohta	
– merelist päritolu õli (kalaõli, kalamaksaõli ja teiste mereorganismide inimtoiduks ettenähtud õlid)	2,0 pg/g rasva kohta	10,0 pg/g rasva kohta	

- (*) Sisalduse ülempiir: sisalduse ülempiir arvutatakse eeldusel, et kõigi allpool määramispiiri olevate eri analoogide sisalduse väärtused võrduvad määramispiiriga.
- (**) Veise-, lamba-, sea-, linnu- ja tehistingimustes peetud uluki liha on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisas (ELT L 139, 30.4.2004; parandatud väljaandes ELT L 226, 25.6.2004, lk 22), välja arvatud kõnealuses lisas määratletud söödav rups.
- (***) Piirnorme ei kohaldata toiduainete suhtes, mis sisaldavad alla 1 % rasva.
- (****) EÜT L 209, 6.8.2002, lk 5. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/44/EÜ (ELT L 113, 20.4.2004, lk 17).
- (*****) Kala ja kalandustoodete lihaskude on määratletud nõukogu määruse (EÜ) nr 104/2000 (EÜT L 17, 21.1.2000, lk 22; määrust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga) artikli 1 loendi kategooriates a, b, c, e ja f. Piirnormi kohaldatakse koorikloomade suhtes, välja arvatud krabide pruuni liha ning homaaride ja samalaadsete suurte koorikloomade (*Nephropidae* ja *Palinuridae*) pea- ja rindkereliha, ning sisikonnata peajalgsete suhtes.
- (*****) Tervikuna söömiseks ettenähtud kalade puhul kohaldatakse piirnorme kala suhtes tervikuna.
- (*****) Piim (toorpiim, piimapõhiste toodete valmistamiseks kasutatav piim ja kuumtöödeldud piim) on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisas.
- (*****) Kanamunad ja munatooted on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisas."